

Møte tirsdag den 20. mai 2008 kl. 13.32

President: Olav Gunnar Ballo

Dagsorden (nr. 29):

1. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringar i inkassolova (godkjenning av kvalifikasjonsbevis frå ein annan EØS-stat m.m.) (Innst. O. nr. 44 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 18 (2007-2008))
2. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringar i lov om kredittkjøp m.m. (frarådingsplikt) (Innst. O. nr. 43 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 22 (2007-2008))
3. Referat

Statsråd Knut Storberget overbrakte 6 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Sak nr. 1 [13:33:35]

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringar i inkassolova (godkjenning av kvalifikasjonsbevis frå ein annan EØS-stat m.m.) (Innst. O. nr. 44 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 18 (2007-2008))

Ingrid Heggø (A) [13:34:13]: Bakgrunnen for at eg ber om ordet er faktisk ikkje at det er usemje i komiteen om det vi har skrive når det gjeld denne lova, men det er merknaden som Høgre og Framstegspartiet har kome med i samband med eigeninkasso. Det er ein del påstandar der som ikkje berre kan stå heilt utan at vi har sagt noko om dei.

Eg er òg einig i at inkassomengda i Noreg er eit stort samfunnsproblem, men merknaden til Høgre og Framstegspartiet gjev eit skeivt og ufullstendig bilete av kva som er problemet. Eg skal ikkje gå så mykje meir inn på det, men dei skriv m.a.:

«Disse medlemmer ser at økende press mot renteni-vået kan medføre at det er stor fare for at en rekke mennesker, ikke minst unge, vil kunne havne i et uføre. Den nye inkassoreformen kan imidlertid i stor grad bøte på dette.»

Det er for meg veldig uklart kva element i den nye inkassoreforma som kan hindra at ei rekkje menneske hamnar i eit økonomisk uføre. Nedsetjinga av grunnsatsen for inkasso var på 300 kr. Vi var einige i det, og det var bra det kom, men det kan vel neppe i seg sjølv hindra at ei rekkje menneske hamnar i økonomisk uføre.

At kreditorar kan driva inn krava sine sjølv, var heller ikkje nytt i inkassoreforma. Dette alternativet har alltid stått ope for kreditorar. Ei anna sak er at ordninga med direkte inndrivning av uimotsagde krav må seiast å vera ei betring av tilrettelegginga for eigeninkasso. Det er likevel ikkje ein del av inkassoreforma, men av reforma av den sivile rettspleia på grunnplanet. Dessutan

er dette ei form for rettsleg inkasso, medan proposisjonen og komiteinnstillinga elles handlar om utanomrettsleg inkasso.

Høgre og Framstegspartiet skriv heilt til slutt:

«Disse medlemmer har merket seg at denne muligheten» – altså eigeninkasso – «er lite kjent blant norske bedrifter og medfører at det skjer en formuesoverføring fra privatpersoner og verdiskapende næringsliv til et unødvendig byråkratisk mellomledd i form av inkassobyråer som har til dels grove avanser for minimalt med arbeid. Disse medlemmer forutsetter derfor at arbeidet med å gjøre denne muligheten bedre kjent, intensiveres.»

No har eg jobba 20 år i bank, under dette veldig mange år som bedriftsrådgjevar, og eg stiller meg veldig tvilande til påstanden om at norske bedrifter er lite kjende med at dei kan driva inn krava sine sjølv. Eg vil tru at det er eit klart mindretal av dei næringsdrivande som trur at dei etter norsk lov må overlata inndrivninga til eit inkassoføretak. Når mange næringsdrivande overlèt sine fordringar til inkassoføretak, er det ikkje fordi dei må, men fordi dei ynskjer det. Dei prioriterer å bruka tid og pengar på kjerneverksemda i staden for å bruka ressursar på å driva inn misleghaldne krav. Mange føretak vil derfor ikkje oppleva inkassoføretaka som «et unødvendig byråkratisk mellomledd», men som eit ledd som er heilt naudsynt for at føretaka skal kunna konsentrera seg om nettopp kjerneverksemda si.

Avslutningsvis føreset Høgre og Framstegspartiet at arbeidet med å gjera eigeninkassoalternativet betre kjent vert intensivert. Eg går ut frå at ein her siktar til arbeidet til Egeninkassoforeningen og dei aktørane som tilbyr eigeninkassosystem for norske bedrifter.

Norske styresmakter har ikkje noko arbeid på gang for å stimulera flest mogleg kreditorar til å driva inn krava sjølv framfor å nytta inkassobyrå. Det som er ei oppgåve for norske styresmakter, er å leggja til rette for både eigeninkasso og framandinkasso, for dermed å bidra til skjerpa konkurranse mellom aktørane. Så får det verta opp til den enkelte kreditoren å vurdera om ein ser det som mest formålstenleg å driva inn krava sjølv eller å overlata innkrevjinga til eit inkassoføretak.

Eg nemner til slutt at det er enkelte ulemper knytte til eigeninkasso. Dei som driv eigeninkasso, er, i motsetnad til inkassoføretaka, ikkje underlagde tilsyn frå Kredittilsynet, og tilsynet kan dermed ikkje gjera gjeldande sanksjonar mot føretaka ved brot på inkassolova, t.d. inndraging av inkassoløyve. Ved brot på inkassolova kan skyldnarane heller ikkje bringa saka inn for Inkassoklagenemnda. Når det gjeld begge desse punkta, er altså stillinga til skyldnarane svakare ved eigeninkasso enn ved framandinkasso.

Eg konstaterer berre at Høgre og Framstegspartiet vil svekkja forbrukaren si stilling ved ukritisk og heilt utan reservasjon å tilrå inndrivingsforma eigeninkasso.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

(Votering, se side 450)

Sak nr. 2 [13:39:04]

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov om kredittkjøp m.m. (frarådingsplikt) (Innst. O. nr. 43 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 22 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke gis anledning til replikkordskifte, og at de som måtte tegne seg på tallerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Akhtar Chaudhry (SV) [13:40:02] (ordfører for saken): Jeg husker godt at det var en uoverensstemmelse mellom min mor og min far om hvordan husets lille økonomi skulle styres. Hun mente at man først skulle tjene penger, og så bruke dem. Da har vi frihet til å bruke pengene vi selv har, sa hun. Pappa mente at det var ett fett om vi handlet på krita og gjorde opp når lønnen kom, eller om vi la det opp slik at lønnen kom først og familien brukte den etterpå.

Jeg mener den dag i dag at min mor hadde rett. Av en eller annen årsak har kvinner bedre styring på pengene, kanskje fordi de fortsatt sitter nærmere kjøkkenet, hvor maten til familien skal lages. Har man ikke penger, er det mor som først oppdager det.

Det å ta opp lån eller handle på kreditt er ikke galt. Det som er galt, er å miste kontrollen over sin egen økonomi og ta opp lån eller kreditt en ikke makter å betjene. Dessverre er det slik at en god del mennesker mister kontrollen over sin egen økonomi og tar opp kreditt som de får vansker med å betale tilbake. Selvsagt er det individets eget ansvar ikke å sette seg i gjeld som han eller hun ikke har råd til, men samfunnet bør også bidra til at folks manglende evne til å se farene ikke blir utnyttet.

Det er også lett å forstå at mennesker som har dårlig råd, lar seg friste til å kjøpe seg en hyggelig ferie, en tv som de absolutt vil unne seg, eller en barnesykkel til guttungens bursdag. Problemet er bare at enkelte finansfolk ikke er seg sitt ansvar bevisst og lager feller for folk som mangler betalingsevne og beslutsomhet.

Jeg har i løpet av de siste tre måneder fått tilbud om fire kredittlån på til sammen 866 000 kr. Et av lånene heter Frihetslånet. Du kan låne opptil 300 000 kr over tolv år uten krav til sikkerhet, står det i et av brevene. Avsenderen vet ikke hvem jeg er, hvilket inntektsgrunnlag jeg har, hvilken familiesituasjon jeg er i, om jeg er alvorlig syk, eller om jeg har fast arbeid og inntekt. Jeg forføres til å ta Frihetslånet!

Jeg er glad for at Regjeringen tar ansvar og sørger for at mennesker beskyttes mot finansfolk som ønsker å tjene på folks lidelser. Jeg er glad for at en enstemmig komitee går inn for at kreditoren skal ha frarådingsplikt, dvs. at dersom kreditoren har grunn til å tro at låntakeren ikke er i stand til å betjene lånet, så skal vedkommende frarådes.

Komiteen mener at innføringen av denne loven kan bidra til at forbrukere avstår fra å oppta kreditt som de kan få vansker med å betale tilbake. Komiteen mener videre at det er viktig å iverksette tiltak som hindrer flere gjeldsofre.

Komiteen er enig i at frarådingsplikt også skal gjelde for leie av løsøre, der leietakeren ikke skal bli eier eller ha rett til å bli eier.

Komiteen er enig i at ved brudd på frarådingsplikt skal låntakerens forpliktelser lempes, så vidt dette finnes rimelig. Loven gir anvisning på en konkret og skjønsmessig lempingsvurdering. Lemping vil kunne skje på ulike måter, f.eks. ved at rettsfordringen reduseres, renten reduseres eller bortfaller, nedbetalingstiden forlenges, eller ved en kombinasjon av flere elementer.

Jeg er glad for at en enstemmig komitee mener at friheten ikke er å bli viklet inn i en gjeld som en har frihet til å ta på seg, men ikke evne til å betjene. Frihet er å advare useriøse finansfolk om at de kan bli ansvarliggjort for å kaste lån etter mennesker som åpenbart ikke skal si ja til en kreditt.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 451)

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Odelstinget går til votering.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

lov

om endringer i inkassolova (godkjenning av kvalifikasjonsbevis frå ein annan EØS-stat m.m.)

I

Lov 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet og annen inndrivning av forfalte pengekrav (inkassoloven) blir endra slik:

§ 4 første ledd skal lyde:

Inkassovirksomhet kan bare drives av foretak som er registrert i Foretaksregisteret og har bevilling, hvis ikke annet følger av *trede ledd*.

§ 4 nytt femte ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi regler om at inkassovirksomhet som gjelder ervervsmessig eller stadig inndrivning av forfalte pengekrav for andre, også kan drives midlertidig av personer som er lovlig etablert i en EØS-stat med sikte på å drive slik inkassovirksomhet der, og kan gi nærmere regler om midlertidig utøvelse av slik inkassovirksomhet.

§ 5 andre ledd nytt tredje til femte punktum skal lyde:

Kravet om tre års praktisk erfaring med inndrivning av pengekrav gjelder ikke for EØS-statsborgere som har kva-

lifikasjonsbevis fra en annen EØS-stat som nevnt i direktiv 2005/36/EF artikkel 13 nr. 1 eller nr. 2. Dersom kvalifikasjonsbeviset ikke er lovregulert i den andre EØS-staten, må søkeren i tillegg ha drevet inkassovirksomhet på hel-tid i minst to år i løpet av de siste ti årene i en annen EØS-stat. Kongen kan i forskrift fastsette at tredje og fjerde punktum skal gjelde tilsvarende for borgere fra stater utenfor EØS og for søkere som har kvalifikasjonsbevis fra land utenfor EØS.

I

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.

Presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på at det har sneket seg inn en trykkfeil i siste del av vedtaket. Romertallet «Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset» skal være II.

Votering:

Komiteens innstilling – med den foretatte rettelse – ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

L o v
om endringer i lov om kredittkjøp m.m.
(frarådingsplikt)

I

I lov 21. juni 1985 nr. 82 om kredittkjøp m.m. gjøres følgende endringer:

I kapittel II under avsnittet «Forbrukerkredittkjøp» skal § 9 a lyde:

§ 9 a Frarådingsplikt

Dersom kredittøyeren før det inngås avtale om kreditt etter loven her eller før salgstingen er overgitt til forbrukeren, må anta at forbrukerens økonomiske evne eller andre forhold på forbrukerens side tilsier at han eller hun alvorlig bør overveie å avstå fra å ta opp kreditten eller

fra å gjennomføre kredittavtalen, skal kredittøyeren skriftlig underrette forbrukeren om dette. Gjør kredittøyeren ikke det, kan forbrukerens forpliktelser lempes for så vidt dette finnes rimelig. Første og annet punktum gjelder tilsvarende for selgeren dersom han eller hun opptrer på vegne av kredittøyeren.

§ 27 a bokstav i, j, k og l skal lyde:

- i) § 9 a (om frarådingsplikt),
- j) § 10 (om avregning av gjeldsposter),
- k) § 11 (om forbrukerens rett til å betale før forfall) og
- l) § 12 (om forbrukerens plikt til å betale før tiden).

§ 29 nytt annet ledd skal lyde:

§ 9 a om frarådingsplikt gjelder tilsvarende ved avtaler om forbrukerleie.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Sak nr. 3 [13:53:36]

Referat

1. (83) Lagtingets presidentskap melder at Lagtinget har antatt Odelstingets vedtak til
  1. lov om endring i arbeidsmiljøloven (Besl. O. nr. 74 (2007-2008))
  2. lov om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) (Besl. O. nr. 75 (2007-2008))
  3. lov om endringer i lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester mv. (Besl. O. nr. 76 (2007-2008)) – og at lovvedtakene er sendt Kongen.
2. (84) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om endring i utlendingsloven (tvungent verne-ting i Oslo for utlendingsaker) (Besl. O. nr. 52 (2007-2008))
  2. lov om endringer i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter (Besl. O. nr. 55 (2007-2008))
  3. lov om endringer i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt (Besl. O. nr. 56 (2007-2008))

4. lov om endringer i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (Besl. O. nr. 57 (2007-2008))
  5. lov om endringer i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (Besl. O. nr. 58 (2007-2008))
  6. lov om endringer i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (Besl. O. nr. 59 (2007-2008))
  7. lov om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift (Besl. O. nr. 60 (2007-2008))
  8. lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane (Besl. O. nr. 61 (2007-2008))
  9. lov om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) (Besl. O. nr. 62 (2007-2008))
  10. lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) (Besl. O. nr. 63 (2007-2008))
  11. lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) (Besl. O. nr. 64 (2007-2008))
  12. lov om endringer i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (Besl. O. nr. 65 (2007-2008))
  13. lov om endringer i lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivingen mv. (Besl. O. nr. 66 (2007-2008))
  14. lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) (Besl. O. nr. 67 (2007-2008))
  15. lov om endring i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond (Besl. O. nr. 68 (2007-2008))
  16. lov om endring i lov 15. desember 2006 nr. 71 om endringer i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt (Besl. O. nr. 69 (2007-2008))
  17. lov om endring i lov 15. desember 2006 nr. 73 om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift (Besl. O. nr. 70 (2007-2008))
  18. lov om endring i lov 29. juni 2007 nr. 47 om endringer i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt (Besl. O. nr. 71 (2007-2008))
  19. lov om endringer i lov 14. desember 2007 nr. 107 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Besl. O. nr. 72 (2007-2008))
  20. lov om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) (Besl. O. nr. 73 (2007-2008))
  21. lov om endringer i helsepersonelloven og alternativ behandlingsloven (Besl. O. nr. 54 (2007-2008))
  22. lov om endringer i helsepersonelloven og helseregisterloven (Besl. O. nr. 53 (2007-2008))
– er sanksjonert under 9. mai 2008.
  3. (85) Statsministerens kontor melder at
    1. lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) (Besl. O. nr. 51 (2007-2008))
– er sanksjonert under 15. mai 2008.
Enst.: Nr. 1–3 vedlegges protokollen.
  4. (86) Lov om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) (Ot.prp. nr. 55 (2007-2008))
  5. (87) Lov om endringer i barnehageloven (finansiering av ikke-kommunale barnehager) (Ot.prp. nr. 57 (2007-2008))
Enst.: Nr. 4 og 5 sendes familie- og kulturkomiteen.
  6. (88) Endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv. (Ot.prp. nr. 59 (2007-2008))
Enst.: Sendes finanskomiteen.
  7. (89) Lov om endringer i legemiddeloven, apotekloven og lov om medisinsk utstyr (Ot.prp. nr. 58 (2007-2008))
Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.
  8. (90) Lov om endring i lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond (Ot.prp. nr. 60 (2007-2008))
Enst.: Sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
  9. (91) Lov om endringer i sjøloven, skipssikkerhetsloven, NIS-loven og fritids- og småbåtloven (Ot.prp. nr. 56 (2007-2008))
Enst.: Sendes næringskomiteen.
- Presidenten:** Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.55.